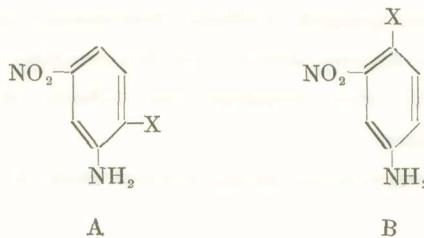

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ. — Διαλκυλαμινοακετυλο - παράγωγα τῆς 2-βρωμο - 5-νιτροανιλίνης, ὑπὸ *Kas A. Ψαρρέα - Σάνδρη, K. Κατωγᾶ καὶ Γ. Τσατσᾶ**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἐμμ. Ἐμμανουὴλ.

Αἱ φυσιολογικαὶ ἴδιότητες ὠρισμένων παραγώγων τῆς μ-νιτροανιλίνης εἶναι γνωσταὶ ἀπὸ μακροῦ. Αἱ εἰς θέσιν 2 ὑποκατεστημέναι 5-νιτροανιλῖναι (A) παρουσιάζουν ἔντονον γλυκεῖαν γεῦσιν, ἐνῷ αἱ ἰσομερεῖς αὐτῶν ἐνώσεις, αἱ φέρουσαι τὸν ὑποκαταστάτην εἰς θέσιν 4 (B), παρουσιάζουν πικρὰν γεῦσιν ἢ στεροῦνται παντελῶς γεύσεως. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἀνήκει ἡ 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνη (A,X = Br), ἡτις εὑρέθη διτακοσίας περίπου φοράς περισσότερον γλυκεῖα τῆς σακ-

χαρόζης (1). τούναντίον, τὸ ἀκετυλοπαράγωγον αὐτῆς εἶναι ὅνει γεύσεως. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ σχετικὴ γλυκαντικὴ ἴδιότης ὡς πρὸς τὴν σακχαρόζην, διὰ μίαν σειρὰν διαφόρων ὑποκαταστατῶν εἰς θέσιν 2, εὑρέθη μεγίστη διὰ X = Br (2). "Εχει ἐπίσης ἀναφερθῆ (3) ὅτι ἡ ἔνωσις αὕτη παρουσιάζει προσέτι κατευναστικὰς καὶ ἀναλγητικὰς ἴδιότητας.

"Η παρουσία εἰς τὸ μόριον τῆς 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνης ἐνὸς ἀτόμου βρωμίου εἰς θέσιν ὁρθο- καὶ μιᾶς νιτροομάδος εἰς θέσιν μετα- ἀναμένεται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέ-

* Mme A. PSARRÉA - SANDRIS, C. CATOGAS et G. TSATSAS, Dérivés dialcoylaminoacétyles de la bromo - 2 - nitro - 5 - aniline.

(Ἐκ τοῦ Ἑργαστηρίου Φαρμακευτικῆς Χημείας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Laboratoire de Pharmacie Chimique de l'Université d'Athènes).

Θεωροῦμεν εὐχάριστον καθῆκον, ὅπως ἐκφράσωμεν θερμάς εὐχαριστίας πρὸς τὸ Βασιλικὸν "Ιδρυμα Ἐρευνῶν, διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἔρευνῆς ταύτης.

λεσμα σημαντικήν ἐλάττωσιν τοῦ βασικοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἀνιλίνην.

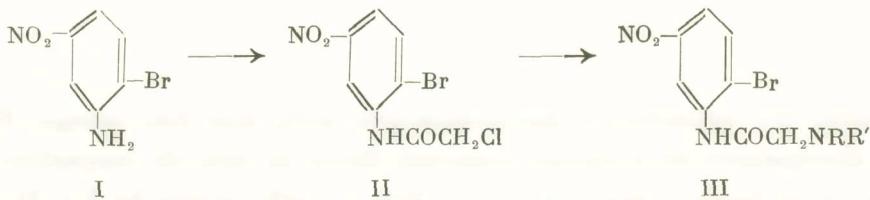
Αἱ σταθεραὶ διαστάσεως τῶν κάτωθι ἀνιλινῶν (2) :

ἀνιλίνη	pka = 4,58
2-βρωμοανιλίνη	2,60
5-νιτροανιλίνη	2,54
2-βρωμο-5-νιτροανιλίνη	0,52

δεικνύουν χαρακτηριστικῶς τὴν ἐπίδρασιν τῶν δύο ὑποκαταστατῶν. Ἡ χαμηλὴ τιμὴ τῆς σταθερᾶς διαστάσεως τῆς 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνης ἐπιτρέπει ὡρισμένας προβλέψεις ὡς πρὸς τὴν συμπεριφορὰν αὐτῆς ἀπὸ χημικῆς πλευρᾶς. Ἡ παρατηρηθεῖσα δύσκολος ἀκαλίωσις αὐτῆς (βλ. κατωτέρω) δύναται οὕτω νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἀτέμου βρωμίου καὶ τῆς νιτροομάδος.

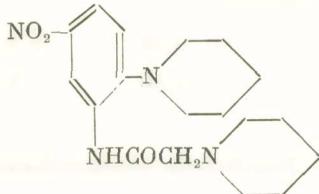
Αἱ ἐκτεθεῖσαι ἀνωτέρω ἴδιότητες, χημικαὶ καὶ φυσιολογικαί, τοῦ μορίου τῆς 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνης μᾶς ὠδήγησαν εἰς τὴν σύνθεσιν βασικῶν ἀνιλιδίων τοῦ τύπου III, μὲ σκοπὸν τὴν ἔξτασιν αὐτῶν ὡς τοπικῶν ἀναισθητικῶν. Αἱ ἐνώσεις αὗται ἀναμένεται νὰ ἔχουν χαμηλὴν σταθερὰν διαστάσεως, ηὑξημένην διαλυτότητα εἰς τὸ ὕδωρ ὡς πρὸς τὴν ἀρχικὴν ἀνιλίνην καὶ ἡλαττωμένην ταχύτητα ὑδρολύσεως τοῦ ἀμιδικοῦ δεσμοῦ (4). εἶναι ἐπομένως λίαν πιθανὸν νὰ παρουσιάζουν αὗται τοπικὴν ἀναισθητικὴν δρᾶσιν.

Ἡ σύνθεσις τῶν παραγώγων αὐτῶν ἐγένετο κατὰ τὸ σχῆμα :

‘Ως ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, ἡ χλωρακετυλίωσις τῆς ἀνιλίνης I παρουσίασεν ὡρισμένας δυσκολίας: ὑπὸ συνθήκας ὑπὸ τὰς ὄποιας ἐπιτυγχάνεται εὔκριτος ἡ χλωρακετυλίωσις τῆς 2,6-διμεθυλοανιλίνης (5), ἐχρειάσθη μεγάλη περίσσεια (>4 moles) χλωρακετυλοχλωριδίου. Διὰ θερμάνσεως τοῦ χλωραμιδίου II μετὰ διαφόρων ἀμινῶν, ἐλήφθησαν τὰ βασικὰ ἀνιλίδια III. Λόγῳ τῆς παρουσίας τῆς νιτροομάδος εἰς τὸ μόριον τοῦ χλωραμιδίου, θὰ ἀνεμένετο εὔκολος ὑποκατάστασις τοῦ εἰς παρὰ-θέσιν εὑρισκομένου ἀτέμου βρωμίου, ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς ἀντιδράσεως. Τοιαύτη ἀντίδρασις ὑποκαταστάσεως τοῦ βρωμίου δὲν παρετηρήθη κατὰ τὴν θέρμανσιν τοῦ χλωραμιδίου II μὲ τὰς ἀκολούθους ἀμῖνας: διαιθυλαμίνην, ισοπροπυλαμίνην, κυκλοεξυλαμίνην καὶ μορφολίνην. Μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀντιδράσεως μὲ πιπεριδίνην ἐλήφθη προϊόν

μή περιέχον βρώμιον, τοῦ δποίου ή στοιχειακή ἀνάλυσις ἀντιστοιχεῖ πλήρως πρὸς τὸν τύπον IV. Τὸ παρόγωγον τῆς πιπεριδίνης τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν τύπον III

IV

ἐλήφθη δι' ἀντιδράσεως τοῦ χλωραμιδίου II μετὰ πιπεριδίνης ἐντὸς αἰθανόλης ή βενζοίου.

Τὰ διαλυταμινοκετυλοπαράγωγα τῆς 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνης ἔξητάσθησαν ὑπὸ μορφὴν ὑδροχλωρικῶν ἀλάτων κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Bianchi (6) διὰ τοπικὴν ἀναισθητικὴν δρᾶσιν ἀπαντα οὐδεμίαν ἔδειξαν δραστικότητα.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὰ Ἑργαστήρια Arnar-Stone Laboratories, Inc., διὰ τὴν φαρμακολογικὴν μελέτην καὶ τὰ Ἑργαστήρια Μικροαναλύσεως τοῦ CNRS (Γαλλία) διὰ τὰς στοιχειακὰς ἀναλύσεις.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

‘Ο προσδιορισμὸς τῶν σημείων τήξεως ἐγένετο ἐντὸς τριχοειδῶν σωληνίσκων, ἐκτὸς τῶν σ.τ. τῶν ὑδροχλωρικῶν ἀλάτων, τὰ δποῖα ἐλήφθησαν ἐπὶ πλακὸς Maquenne.

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - χλωρακετυλοανιλίνη (II).

21g (0,1 mol.) 2-βρωμο-5-νιτροανιλίνης (I) (7) διαλύονται ἐντὸς 300 ml δξειοῦ ὅξεος παγομόρφου ὑπὸ ἐλαφρὰν θέρμανσιν. Ἀκολούθως προστίθενται στάγην καὶ ὑπὸ ἀνάδευσιν 67g (0,6 mol.) χλωρακετυλοχλωριδίου*, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς προσθήκης ή ἀνάδευσις συνεχίζεται ἐπὶ μίαν εἰσέτι ὥραν. Εἰς τὸ μεῖγμα, ἐντὸς τοῦ δποίου ἔχει ἐμφανισθῆ λευκόφαιον ἵζημα, προστίθεται ἵσος ὅγκος ὕδατος καὶ η ἀνάδευσις συνεχίζεται ἐπὶ μίαν ὥραν. Τὸ ἵζημα διηθεῖται καὶ ἐκπλύνεται δι' ὕδα-

* Δοκιμαστικαὶ ἀντιδράσεις ἔδειξαν ὅτι ἀπαιτοῦνται τούλαχιστον 4 mol. χλωρακετυλοχλωριδίου διὰ 1 mol. ἀμίνης.

τος· κατόπιν ξηράνσεως λαμβάνονται 23,5 g (ἀπόδοσις 83%) χλωρακετυλοπαραγώγου, ύποδο μορφήν λευκῆς κόρνεως, σ.τ. = 146 - 148°. Μετά ἀνακρυστάλλωσιν ἀπό αἰθανόλην, λαμβάνονται λευκοί κρύσταλλοι, σ.τ. = 147 - 148°.

³Ανάλυσις. C₈H₆BrClN₂O₈ (293,52).

Τύπολ. % :	C 32,73	H 2,06	N 9,56
Εύρ.	: 32,92	2,10	9,50

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - διαιθυλαμινοακετυλοανιλίνη.

(III, NRR' = διαιθυλαμινο).

0,1 mol. χλωραμιδίου Η θερμαίνεται ἐπὶ ἀτμολούτρου μετά 0,5 mol. διαιθυλαμίνης ἐπὶ τετράροφον. Μετά ψύξιν, ἡ περίσσεια τῆς διαιθυλαμίνης ἀπομακρύνεται ὑπὸ κενὸν καὶ τὸ ὑπόλειμμα παραλαμβάνεται διὰ διαλύματος δέξιου ἀνθρακικοῦ νατρίου. Ή βάσις ἀποχωρίζεται ὑπὸ μορφὴν ιζήματος, τὸ δόπον διηθεῖται, ἐκπλύνεται δι' ψδατος καὶ ξηραίνεται. ³Απόδοσις εἰς βάσιν, 97%. Μετά ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ αἰθανόλην, σ.τ. = 107 - 109°.

³Ανάλυσις. C₁₂H₁₆BrN₂O₈ (330,19).

Τύπολ. % :	C 43,64	H 4,89	N 12,72
Εύρ.	: 43,56	5,08	12,71

ΤΥ ΔΡΟΧΛΩΡΙΚΌΝ ΔΙΛΑΞ. Σ.τ. = 189 - 190° (ἀπόλυτος αἰθανόλη).

³Ανάλυσις. C₁₂H₁₇BrClN₂O₈ (366,65).

Τύπολ. % :	C 39,31	H 4,67	N 11,46
Εύρ.	: 39,15	4,74	11,60

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - ισοπροπυλαμινοακετυλοανιλίνη.

(III, NRR' = ισοπροπυλαμινο).

Κατὰ παρόμοιον τρόπον λαμβάνεται ἡ βάσις μὲν ἀπόδοσιν 97%. Μετά ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ μεθανόλην, σ.τ. = 100 - 102°.

³Ανάλυσις. C₁₁H₁₄BrN₂O₈ (316,45).

Τύπολ. % :	C 41,79	H 4,46	N 13,29
Εύρ.	: 42,08	4,53	13,32

ΤΥ ΔΡΟΧΛΩΡΙΚΌΝ ΔΙΛΑΞ. Σ.τ. = 235 - 236° (ἀπόλυτος αἰθανόλη).

³Ανάλυσις. C₁₁H₁₅BrClN₂O₈ (352,62).

Τύπολ. % :	C 37,46	H 4,30	N 11,91
Εύρ.	: 37,52	4,23	11,79

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - κυκλοεξυλαμινοακετυλοανιλίνη.

(III, NRR' = κυκλοεξυλαμινο).

Κατά τὸν αὐτὸν τρόπον λαμβάνεται ἡ βάσις μὲ ἀπόδοσιν 96%. Μετὰ ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ αἰθανόλην, σ.τ. = 115 - 116°.

'Ανάλυσις. C₁₄H₁₈BrN₃O₃ (356,22).

'Υπολ. % :	C 47,20	H 5,09	N 11,79
Εύρ. :	47,13	5,20	11,88

'Υ δροχλωροικὸν ἄλαξ. Σ.τ. = 245 - 246° (ἀπ.). (ἀπόλυτος αἰθανόλη).

'Ανάλυσις. C₁₄H₁₉BrClN₃O₃ (392,68).

'Υπολ. % :	C 42,81	H 4,88	N 10,70
Εύρ. :	43,33	5,09	10,77

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - μορφολινοακετυλοανιλίνη.

(III, NRR' = μορφολινο).

Ομοίως λαμβάνεται ἡ βάσις μὲ ἀπόδοσιν 90%. Μετὰ ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ μεθανόλην, σ.τ. = 254 - 255°.

'Ανάλυσις. C₁₂H₁₄BrN₃O₄ (344,17).

'Υπολ. % :	C 41,90	H 4,10	N 12,21
Εύρ. :	41,92	4,19	12,21

'Υ δροχλωροικὸν ἄλαξ. Σ.τ. = 242° (ἀπ.). (ἀπόλυτος αἰθανόλη).

'Ανάλυσις. C₁₂H₁₅BrClN₃O₄ (380,64).

'Υπολ. % :	C 37,87	H 3,97	N 11,04
Εύρ. :	37,75	4,26	11,37

(2 - N - πιπεριδινο - 5 - νιτρο) - N - πιπεριδινοακετυλοανιλίνη (IV).

'Υπὸ τὰς ὡς ἁνω πειραματικὰς συνθήκας, λαμβάνεται ἡ βάσις IV μὲ ἀπόδοσιν 97%. Μετὰ ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ αἰθανόλην, σ.τ. = 137 - 138°. Ποιοτικὴ ἀνάλυσις δι' ἀλογόνον κατὰ Beilstein, ἀρνητική.

'Ανάλυσις. C₁₈H₂₆N₄O₃ (346,42).

'Υπολ. % :	C 62,40	H 7,51	N 16,18
Εύρ. :	62,39	7,67	16,31

(2 - Βρωμο - 5 - νιτρο) - N - πιπεριδινοακετυλοανιλίνη.

(III, $\text{NRR}' = \text{πιπεριδίνο}$).

α) Μετγμα 0,1 mol. χλωραμιδίου II μετά 0,5 mol. πιπεριδίνης ἐντὸς 25 ml ἀπολύτου αἰθανόλης φέρεται εἰς βρασμὸν ἐπὶ τετράωρον. Μετὰ ψῦξιν, ἡ βάσις ἀποχωρίζεται ὑπὸ μορφὴν λευκῶν κρυστάλλων. Ἀπόδοσις 90%. Μετὰ ἀνακρυστάλλωσιν ἀπὸ αἰθανόλην, $\sigma.\tau. = 156 - 158^\circ$.

β) Μετγμα 0,1 mol. χλωραμιδίου II μετά 0,5 mol. πιπεριδίνης ἐντὸς 25ml ἀνύδρου βενζολίου φέρεται εἰς βρασμὸν ἐπὶ τετράωρον. Μετὰ ἀπομάκρυνσιν τοῦ διαλύτου ὑπὸ κενόν, τὸ ὑπόλειμμα παραλαμβάνεται διὰ διαλύματος ὁξίνου ἀνθρακικοῦ νατρίου. Τὸ ἀλκαλικὸν διάλυμα ἐκχυλίζεται τρὶς δι' αἰθέρος. Λαμβάνεται οὕτω στερεόν, τὸ ὄποῖον, ἀνακρυσταλλούμενον ἀπὸ αἰθανόλην, δίδει λευκοὺς κρυστάλλους, $\sigma.\tau. = 155 - 156^\circ$. Ἀπόδοσις 75%.

'Ανάλυσις. $\text{C}_{13}\text{H}_{11}\text{BrN}_3\text{O}_8$ (342,20).

'Υπολ. % : C	45,62	H	4,72	N	12,28
Eύρ.	: 45,87		4,80		12,44

'Τ δροχλωροκόνιλας. $\Sigma.\tau. = 207 - 209^\circ$ (ἀπόλυτος αἰθανόλη).'Ανάλυσις. $\text{C}_{13}\text{H}_{11}\text{BrClN}_3\text{O}_8$ (378,66).

'Υπολ. % : C	41,23	H	4,52	N	11,10
Eύρ.	: 41,46		4,53		11,18

RÉSUMÉ

On examine quelques propriétés physiologiques et chimiques de la bromo-2-nitro-5-aniline et décrive la synthèse de ses dérivés dialcoylaminoacétylés. Ces dérivés, examinés du point de vue d'action anesthésique locale, n'ont montré aucune activité.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. J. BLANKSMA, W.J. VAN DER BROCK, D. HOEGEN : Rec. Trav. Chim. Pays-Bas, 1946, 65, 329.
2. A. R. LAWRENCE, L. N. FERGUSON : J. Org. Chem., 1960, 25, 1220.
3. W. O. SNELLING : U. S. Pat., 2.484.860 (1949); Chem. Abstr., 1950, 44, P 2790e.
4. G. K. INGOLD : Structure and Mechanism in Organic Chemistry, Cornell University Press, Ithaca, New York, 1953, p. 785.
5. N. LOEFGREN : Studies on Local Anesthetics, Xylocaine, A New Synthetic Drug, Ivar Haeggströms, Stockholm, 1948, p. 25.
6. C. BIANCHI : Brit. J. Pharmacol., 1956, 11, 104.
7. I. SPIELER, B. PRIGS : Helv. Chim. Acta, 1950, 33, 1429.